

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

Test 8

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

a. A cím jelentései a vers kontextusában **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. Isten harsonája; bibliai szimbólum, hangszer: a Jelenések könyvét idézi, nagy történelmi és kozmikus események jelzésére szolgál, az égi jelenségek, Isten szózatának, parancsának, a végítélet megszólaltatója; költészettoposz stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

b. A vers beszédhelyzete **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. látnok-prófétai hangon szólal meg a lírai én, az isteni tudást közvetítő; forradalmi mozgásos, látomásos képet vetít ki, a jövő, a végítélet képeit idézi; az 5. vsz.-ban megszólal Isten harsonája – I. idézőjel –, s igazságot hirdet, a harsona visszhangszerű hangját imitálja a sorisméltés; Isten hangját is megszólaltatja: a „parancsa ez” isméltések után a kettőspontok megállásra késztetőek, figyelemkiemelő szerepűek; nincs közvetlen megszólítottja, általánosít stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

c. A költemény értékfelfogása **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. Isten szabadítóként, igazságottevő hatalomként érkezik az erő és öröm árnyaival; értékellentétek: pozitív értékek: erő, öröm, élet – negatív: az öröm-gyilkos, zsarnok; egyetemes pusztulás vár minden értékpusztítóra, dög metaforája lefokozó, lesújtó; a megszólaló hite, meggyőződése, értékítélete fogalmazódik meg isteni igazságként, földi igazságszolgáltatás szükségszerűségét hirdeti; nemcsak a jelen, az élő, hanem a múlt, a meghalt zsarnokokra is ítélet vár stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

d. A szimbolista stílus sajátosságai **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

Probă scrisă la limba și literatura maghiară maternă

Test 8

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Barem de evaluare și notare

(pl. apokaliptikus forradalmi látomás, erős hanghatások; hangutánzó szavak, nagybetűs szimbólumok Isten-identifikálók: Élet igazsága, ős Élet; elvont főnevek szimbolikus hatásúak: erő, öröm; ismétlések kinyilatkoztatásszerű szerepe, felkiáltásai indulatait jelzik, meghökkentő felsorolásai irreális hatásúak, félelemkeltés fokozása stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,

logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. A szöveg témájának egy mondatba tömörítése

4 pont

b. Három robot megnevezése (pl. Sakkozó Török, Katicabogár, Robotember), **egy-egy jellemzőjük kiemelése** (pl. titokban ember irányította; alkotója Muszka Dániel; köszöntötte vendégét stb.)

6 pont

c. A szerkezet típus megnevezése (pl. időrendre épülő, láncszerű – 2 pont), **indoklás** (pl. kezdetleges, később - időhatározószóval kezdődő bekezdések, évszámok sorrendje, a robotok keletkezésének, fejlődésének története 3 pont)

5 pont

d. Témához való igazodás

5 pont

A leíró szöveg követelményeinek betartása

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. választott mű stílusirányzatának jellemzői

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Móricz: realista-naturalista regény*; realista sajátosság: önteremtő modern ember vonásai; társadalmi probléma: a paraszti sorsból kiemelkedni akaró egyén lehetőségei; társadalmi rétegződés, ellentét: úr – paraszt; gazdag paraszt – szegény paraszt; föld- és munkaszeretet; naturalista emberfelfogás: az ember biológiai adottságai és társadalmi körülményei által meghatározott; részletező környezetrajz, ösztönös reakciók, szereplők nyelvhasználata; szereplők mentalitása: tudatlanság, állati sorsban tengődő parasztlakó világa, anyagi, szellemi elmaradottság, változásra képtelen; irigység, agresszivitás világa; Turi Dani alakja: felfokozott szexualitás, birtoklásvágy, az ölés ösztöne, úrgyűlölet;

Édes Anna: realista regény térbeli sokszínűsége, tagoltsága, a 20. századi nagyváros társadalmi, szociális környezetrajza; szimbolikus terek, történelmi tér/idő, pontos időmegjelölések, gyakorító elbeszélésmód, lélektaniaság a szereplők megformálásában, tudattalan tartalmaktól való meghatározottság; érzelmek kétértelműsége; gesztusok, az ösztönök jelértéke; egzisztenciális problémák: a lét üressége, idegenségének kimondása, elmagányosodás, kommunikációképtelenség stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. a mű történetalakítása

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. *Móricz*: metonimikus történetalakítás: az önmegvalósító, önteremtő, önpusztító Ember története; zárt, falusi színtér: Kiskara világa; szervezőelve az ellentét; évszaktoposz: nyár – tél; térszerkezet: nyílt – zárt tér; szereplők közötti társadalmi, szociális, családok közti, érzelmi ellentétek; házasságtörténet; metaforikus összefüggések: sár és arany motívuma, fejezetzáró, szimbolikus jelentései; elbeszélői és szereplői szövegek keveredése, szabad függő beszéd;

Édes Anna: metonimikus történetalakítás, metaforikus összefüggések: I. mottó: latin nyelvű, előretaláló szerepe: a szenvedőkért, Annáért szól, keretfejezetek: szóbeszéd szerepe, metaforikus olvasat: az igazság viszonylagossága, a nyelv rontó hatalmának való teljes kiszolgáltatottság; késleltetése Anna megjelenésének; Anna cselédsorsának fordulatai: Víznyektől való idegenkedése, kiszolgáltatottság, munkában való kiteljesedése, Patikárius Jancsival való találkozás, a szerelem érzése, csalódás, terhességmegszakítás, személyisége beszűkül, önértékelése visszaesik, betegség, Báthory visszautasítása, tudattalan lázadás: váratlan gyilkosság, tárgyalás, kommunikációképtelensége, oknyomozás; értékítélet stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszádra *1 pont*.

c. a szereplők közötti értékellentétek

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. *Móricz*: társadalmi, vallási, mentalitásbeli ellentétek Turi Dani és Turi Erzsike között; az önmegvalósító szándék szétfeszíti a családi kohéziót; egymás nem ismerése; gyűlölet – szeretet, hűség – hűtlenség problematikája; siker – sikertelenség; gazdagság – szegénység; a nő kettős szerepe: visszahúzó, a férfi vágyait nem értő – megtartó, megváltó erő, tisztaság, otthonteremtés jelképe; nyílt agresszív magatartásminták a szülők házasságában is; gyerek – szülő: elidegenedett kapcsolatok;

Kosztolányi: *Édes Anna*: Vízny Kornél és Angéla: elidegenedés; elbeszélés egymás mellett, szerepjátások, képmutatás: férje mások jelenlétében, pl. ha Movisztert kell kihívni, szólítja Angyálnak, Angéla, mintegy jóvátéve szeretetlenségét, hűtlenségét, mások előtt igazolja ezzel a gondoskodó férj szerepét, érdekkapcsolatok: Patikárius Jancsi viszonya Víznyekhez; Anna és családja között: elidegenedés, szeretetlenség, támasz- és biztonságihiány stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszádra *1 pont*.

d. a kommunikáció szerepe a műben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága *5 pont*

(pl. *Móricz*: csökkent értékű nyelvhasználat, naturalista, vulgáris kifejezőmód; indulatszavak, felkiáltások gyakorisága a belső feszültség kivetülései I. Turi Dani vívódásai sár-léte miatt; belső hangok, monológok; a szereplőket egymás nézőpontjából látjuk, halljuk, drámaiság, feszültség; szereplők egymás nem értése, félreértése, kommunikációhiány, elidegenedés, boldogtalanság a házastársak között; az udvarlás verbális, non-verbális nyelve, fokozatai a siker eszköze Turi Dani számára;

Kosztolányi: *Édes Anna*: a meg-nem-értés regénye: Édes Anna nem érti, s nem tudja értelmezni létének összefüggéseit, környezete nem is akarja érteni, félreértések, előítéletek; fordulópont Patikárius Jancsival való találkozása: feltűnően sokat beszél, boldog; csalódását szótlansága is jelzi; a keretfejezetek a hírverés, a kibeszélés beszédmódjára épülnek, a nyelv rontó hatalmának kiszolgáltatottsága, az igazság viszonylagossága; Vízny-házaspár: elbeszélnek egymás mellett, kiüresedett kapcsolat, házasság; lélektaniség: a tudatalatti tartalmak, álmok, gesztusok előtérbe kerülnek, nyelvi-kulturális-rangbeli elszigeteltség, szerepjáték; Anna kommunikációképtelensége: nem tudja megmagyarázni tettét stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,
kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása *5 pont*,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra 1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.